

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Jncipit solemne opus expositionis Euangeliorum
dominicalium tocius anni reuerendi magistri Alberti de
Padua ordinis frat[rum] heremitaru[m] sancti Augustini**

Albertus <de Padua>

Vlme, 1480

Secunda pars.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30888

Sermo

coram te et in plateis nostris docuisti. et dicit vobis. Nescio vñ
litis. discedite a me operarij iniquitatis. ¶ Deinde ponitur
quod venerunt: regressi sunt in hierusalem: Hierusalem visio pa
cis dicitur vbi est locus christi. psal. factus est in pace locus ei
us: requirētes eum: Considera quantis vulneribus cor huius
virginis laudatum fuerit. quot suspiria. quot lamenta. quot
anxietates pertulerit. quantisque lacrimis vultu suffuderit. quot
suspiriis ingemuerit. quot anxietatibus laborauerit. quot la
mentis ingemiscens defecerit. Jam primo experiri cepit. qualis
futura esset dolor separationis christi morientis de quo illi pre
dixerat simeon. Tuam ipsius animam pertransibit gladius. lu.
2. Nesciebat virgo beata quid ageret. aut quo pergeret. quia
thesaurum sibi a deo patre commissum perdidit. unde poterat
dicere illud. gene. 37. Puer non comparet. et ego quo ibo. pro
inde cum labore multo itineris. et lacrimis plurimis virgo te
nera rediit in hierusalem. cantu. 4. Quesiui quem diligit anima
mea. quesui illum et non inueni. Item inter cognatos et no
tos. Surgam ergo et circuibo ciuitatem per vias et plateas et
queram quem diligit anima mea. Vbi aduertendum est quan
tum debeat dolere. qui per peccatum christum amittit.

Secunda pars.

Secundo cum dicit: et factum est post triduum: x. tan
gitur christi inuentio. que fuit stuporis et pie alacri
tatis. et quinq; facit. Primo ponit quatuor circumsta
tias inuentionis eius. tangit enim primo inuentio
nis tempus: Et factum est post triduum: Glo. vna die reuer
si sunt ad hierusalem. Secunda die querunt inter cognatos et no
tos. et non inuentes. Tercia die regressi in hierusalem. ipm
inuenerunt. Noluit aut pius puer maiori tempore latere ma
trem ne mora longior mentem virginis dolore summeret.
¶ Sed queritur quis illi cibum prebuerit in triduo illo. quo
sine virgine mansit. Et potest dici tripliciter. Vel q; diuinitus
sustentatus cibo non indiguit. Et postea ieiunauit. 40. diebo.
et. 40. noctibus. met. 4. Vel secundo q; fuerat angelorum abatus
ministerium. Vel tercio q; velut pauper elemosinis fuit sustenta
tus. unde interrogat bern. Domine ihesu quis te abavit in illo
triduo. et respondit sibi ipsi dicens. vt tu p omnia nostre refo
mares paupertati quasi vnus ex pauperibus. stipendia per ostia
mendicabas. psal. Pauper sum ego et in laboribus a iuventute
mea. Deinde ponit locus vbi inuenerunt eu: Inuenerunt eu
in templo. psal. Dñus in templo sancto suo. Non iuit christus

vagabundus p̄ ciuitatem sic adolescens. sed non alibi q̄ in tem-
plo mansit in ipso triduo. Deinde ponit qualiter inuenerūt
eum stantē. quia: sedentē non huc aut illuc discurrentē: in me-
dio doctoꝝ: compositē et modeste. Be. quasi fons inquit sapi-
entie medius inter doctōres sedet. puer. 11. In medio magna-
toꝝ sedere illū faciet sapientia. J Deinde ponit quid eū in-
uenerunt agentē: audientē illos: querentes ⁊ respondentes cū
taciturnitate et reuerentia. eccle. 32. Audi tacē. et p̄ reuerentia
accedet tibi bona gratia: et interrogantē: prudenter. Et atten-
de ordinē istius disputationis rectū. quia premitit auditus in-
terrogationi ⁊ responsioni. vnde puer. 11. Priusquā audias ne
respondeas verbū. Cuius tñ stratiū multi faciūt qui soli ipsi vo-
lūt loqui et anteq̄ p̄ferat questio vaticinant de quesito. ac si in-
tentionē interrogantis cognoscerent de quibz puer. 19. Qui pri-
us rñdet q̄ audiat stultū se esse demonstrat et confusione dignū.
Sed cū euangelista non dicat d̄ qua re fuerit factus sermo inter
christum ⁊ doctōres. ideo querit quid fuerit illius questionis di-
sputationis subiectū. Et potest dici q̄ erat de questionibz legis
vñ dicit iero. in epla ad paulū. duodecim inquit annos salua-
toꝝ impleuerat. et in templo sedens de questionibz legis inter-
rogans. magis docet dum prudenter interrogat. forte em̄ quere-
bat quid ex lege de christo sentirent. an venturū de primo. vel
iam venisse. quid sibi etiā vellet legalis significatio. vt de im-
molatione phase vt ex talibz questionibz legis aduertirent in-
telligentiā. Jc querit quō vt dicit ambro. 1. de off. Vñ adole-
scentiū officiū est silentiū ⁊ verecundia. vñ dicit eccle. 32. Ado-
lescens loquere in causa tua vir cū necesse fuerit. Si his interro-
gatus fueris. habeat caput rñsum tuū. in multis esto quasi in-
sciens et audi tacens simul et querens. et loqui in medio mag-
natoꝝ non presummas. et vbi sint senes non multū loquaris.
R Quia igit christus adhuc puer erat. videt q̄ in medio do-
ctoꝝ sedēs nihil loq̄ debuerit. Et ē dicēdū q̄ iuueis i medio do-
ctoꝝ et senū non debent multum loqui p̄pter quatuor. Primo
p̄pter eoz reuerentiā quibz in omnibz est deferendū. non solū
opere sed etiā in verbo. Secundo ne iuuenes notent de audacia
⁊ presumptione temeraria. cū velut magistri et iudices loquū-
tur. et vbi maiores existūt. Tercio vt suo silentio tribuant se-
nioribz occasionem loquendi. ⁊ ipsi eoz sermonibz instruant.
Quarto debent tacere corā maioribz ⁊ fundant de aliquo verbo
inordinate plato. qm̄ eoz sunt vt plurimū imprudentes sermo-
nes. Quinto qm̄ etiā in bñdictis non multū hñt eoz dicta attē-

Sermo

auctoritate ne forte iuanū verba pronuntient hoc officiū pfecte hūm
 Job. 32. dicens. Junior sum tpe. vos antiquiores. ideo dimisso
 capite veritus sum vobis indicare meā sententiā. sperabaz em̄ q̄
 etas plior loqueret. ⁊ annoz multitudo doceret sapientiā. q̄
 vero nō est s̄ officiū adolescentiū quin in cā sua cū omni reuerē
 tia int̄ maiores natu loquant. ideo saluator n̄ licet int̄ docto
 res aquirebat de lege quā ipse instituerat. que etiā de ipso tota
 erat. Secundo ponit stupor audientū: stupebant aut̄ omnes q̄
 eū audiebāt. Job. 12. Adducit iudices in stupore. stupebāt em̄
 videntes saluatoris infantia. et tñ sic loq̄ntē sublimia. vñ sap. 8
 Juuenis ⁊ acutus iueniar in iudicio. et in aspectu potentū ad
 mirabilis ero ⁊ facies principū mirabunt me. tacentē me sustine
 bāt. et loquentē me respicient. ⁊ sermone ianē me plura ma
 nus oī imponent: sup prudētia: interrogando: et responsis: in
 soluendo. Amb. diuina inquit lingua sapiam pdebat. sed etas
 humanā infirmitatez pretendebat: et videntes: scz maria et io
 seph vel alij quicunq; admirati sūt: et quid mirz si mirabant.
 videntes puez alta interrogantē. subtilit̄ ridentē. reuerent lo
 quentē. et intrepide manentē. psal. Mirabilis facta est scia tua
 ex me. confortata est et non potero ad eā. q̄ vt dicit iob. 35. ec
 ce deus magnus vincens sciam n̄am. L Tercio ponit pia
 virginis aquestio: et dixit m̄ eius ad illū. m̄ intacta. m̄ im
 corrupta. m̄ immaculata. m̄ eius. loquebat aut̄ ipsa et non
 ioseph. q̄ maior fuerat dolor affectus: fili quid fecisti nob sic:
 id est qualē hēc fecisti. vt nob ignorantibz remanēs. Et attēde
 quō velut pia m̄ alloquebat euz dicens. fili. et quō tanq̄ pru
 dens interrogat nutrix. quid fecisti nobis sic: ecce p̄ tuis: pu
 tatiuis: et ego: vera m̄: dolentes: vere dolentes. q̄ gaudiū
 amiserant: querebamus te: significat q̄ cū dolore cristū querat.
 qui p peccatū illū amiserit. Quarto ponit christi r̄sio: et ait ad
 illos: quid est q̄ me querebat: id est quare me q̄rebat. glo.
 Non increpat q̄ querit. sed innuit q̄ sit in diuinis querendus.
 Nesciebatis q̄ in his que p̄ris mei sunt: non inq̄ patris puta
 tiui qui dolens me q̄rebat sed veri p̄ris mei celestis: oportet me
 esse. Jo. 9. Oportet me o perari opera eius qui me misit. Et
 Et attēde qm̄ bñ videt q̄ christus veniebat de disputatione.
 q̄ statim ptulit verbū de diuinitate sua. Et hoc ē primū verbū
 qd̄ ab oīe saluatoris reperit̄ plati. in q̄ suā diuinitatē expressit
 et ipsum verbū tante fuit altitudis vt dicat euangelista q̄ nec
 virgo nec ioseph intellexerunt. Nota consuetudo ē vt filij agant
 se in his que ad p̄rem ptinent et nō in his que m̄ris sunt eoq̄

filius magis patrē seq̃tur q̃ matrē et iō videm⁹ q̃ veteranoꝝ militū filij ad militiaz describunt. silio deputant. publice fungunt officiis. loco patrū ad omnia agenda se prebent. et ideo dei filius dixit. q̃ in his oportebat eū esse que patris eius erāt. Ea aut̃ que patris eius sunt quantū ad p̃s tria sūt scz domus templi materialis. in cuius fuit hōnoꝛe fabricata. hoc etiā templū pertinebat ad ch̃istū. qz vt dicit beda. quoz ē vna maiestas et glōria. hōz est etiā vna sedes ac domus. Et ista domus p̃tineret ad ch̃istū ipse demonstrauit. cū vendentes et ementes eiecit de illo dicens. qz domus mea domus orationis vocabit̃. Secundo ad deū p̃tinebat iudaicus populus specialiter. Jo. 8. Est puer meus qui glōrificat me. quē vos dicat̃ qz deus vester est. in hoc populo auertendo et istruendo specialit̃ ch̃istū oportebat ēē. mat. 13. Non suz missus nisi ad oues q̃ perierāt domus israel. Tercio ad deū patrē pertinet spūale templū cuiuslibet mentē vt ipsū inhabitet et sanctificet qd̃ etiā ad filiū pertinet. Jo. 14. Ad eū veniemus et mansionē apud eū faciemus. Quarto ponit verbū ignorantia: et ipsi nō intellexerunt verbū qd̃ ad illos locutus est: qm̃ vt dicit aymo diuinitatis eius nō p̃ceperūt misteria donec p̃ ipsū p̃nunciata ē doctrina euangelica. Querit quare beata virgo verbū illud nō intellexerit. Valde em̃ mirabile videt̃ q̃ eā hoc verbū latuerit cui tanta fuerūt reuelata diuinitatē misteria. Et dicendū primo qz beata ṽgo forte bñ intellexerat sed p̃ sinodothen totū pro pte intelligit̃. qz em̃ alter eoz scz ioseph nō intellexit. ideo de omnibz dicit̃ q̃ non i tellexerūt. vel secundo dicere possumus q̃ verbū ipsū intellexerūt. sed tñ ac si nō intelligerent se habuerūt. admonētes puerū et curā ipsius hñtes. ex quo videbat̃ euidentia operis q̃ verbū non intellexissent. vel tercio dici potest q̃ beata virgo reuera ipsum verbū non intellexit. tñ qz nō erat c̃suetus ch̃istus talia dicere. sed c̃sueuerat patrē dicere ioseph. et ipsa nō poterat videre que ēent illa negocia ioseph. in quibz ch̃istus stetit̃. tñ qz ex vehemēti gaudio de iuentione eius ipsa nō attendit ad verbū. tñ etiā qz admiratio rei facte quasi eā extra se rapuerat. vñ talia verba c̃siderare nō posset.

Tercia pars

D

Er̃tio cū dicit̃ et descendit cū eis x̃c. tangit̃ ch̃isti regressio que fuit amoris et magne humilitatē. et quatuor facit. Primo em̃ ponit amicabilem societatem. ibi. et descendit humilit̃ cū ill et amicabile: et venit nazareth: qui est puus p̃uicie galilee viculus. a quo vico ch̃istus